

Hooverov moratorij (odložitev plačil), ki poteče dne 1. julija 1932. Moratorij bo podaljšán pod dosedanjimi pogoji za 6 mesecev ali za eno leto. Istočasno bodo evropski dolžniki Zedinjenih držav, ki so obenem upniki Nemčije, podpisali skupno izjavo, v kateri bodo zahtevali od vlade Zedinjenih držav, da enako ravna z njihovimi dolгови, kakor bodo upniki z Nemčijo s podelitvijo novega moratorija.

Francosko vprašanje in odgovor Zedinjenih držav Severne Amerike. Francoska vlada je vprašala ameriškega zunanjega ministra Stimsona: ali bi bilo mogoče pridobiti ameriški kongres — parlament — za znižanje ali razveljavitev svojih dolgov? Ameriška vlada je odgovorila Francijo, da mora urediti Evropa sama vprašanje dolgov brez posredovanja Zedinjenih držav. Če bi se na ta odgovor Nemčiji dovolila odložitev vojnoodškodninskih plačil, bi se to ne moglo izvršiti pravično, ker evropski dolžniki pri ameriški vladi ne bodo mogli doseči odgoditve svojih dolgov. Francosko stališče po odgovoru Amerike je: Moratorij za enega dolžnika brez olajšav za ostale je nemogoč.

Vojnoodškodninska konferenca v Lausani — odgođena. Ker ni došlo med na vojni odškodnini zainteresiranimi državami ter Zedinjenimi državami Severne Amerike do sporazuma, je vojnoodškodninska konferenca, koje pričetek je bil določen za 1. februar t. l. v Lausani ob Ženevskem jezeru v Švici, odgođena.

Presejaljiv dvig nemškega izvoza. Nemčija je postala v minulemu letu najmočnejši izvoznik na svetu. Po vrednosti je presegel nemški izvoz pod vplivom svetovne krize padel od 12 na 9.6 milijard mark, toda ta padec je utemeljen v znižanju cen, dočim je po množini padec izvoza nesorazmerno manjši kot znižanje izvoza v ostalih državah. Ta razvoj izvira predvsem iz razmaha trgovine z Rusijo, kajti sovjeti so bili v preteklem letu najboljši odjemalci za nemške proizvode. Dogodki v Angliji so se pokazali v nemški trgovinski bilanci šele v zadnjih mesecih in v decembru se je nemški izvoz v Anglijo zmanjšal na 96 od 120 milijonov mark v prejšnjem letu. Ker so poroška sredstva izčrpana in Rusi ne morejo plačati uvoza samo s svojim uvozom, so morali pričeti plačevati z denarjem. Zaradi tega je prišlo do uvoza zlata v Nemčijo, ki je znašal v letu 1931 skupno 416.3 milijona mark, 260 milijonov mark na pošiljke ruskega zlata.

Nové zaščitne carine je uvedla Nemčija proti državam, ki imajo slabo valuto, ali katerih denarna vrednost je padla pod zlato podlago. Ta odredba Nemčije je naperjena v prvi vrsti proti Angliji in severnim državam.

Zadnja bitka v Mandžuriji in proglašitev samostojne mandžurske republike. Japonsko armadno poveljstvo je sklenilo, da pokonča zadnje ostanke bivše kitajske Čansuljanove armade, ki je prezimovala v severni Mandžuriji pod poveljstvom generala Ma-a. Japonska vojska v moči treh pehotnih brigad in 800 mož konjenice, je zadela na armado generala Ma-a pri Čiušiju blizu

REVMATIKI

kateri uporabljajo za pomirjenje bolečin Fellerjev Elsafluid, Vam lahko povedo, kako so zadovoljni s tem domačim sredstvom in kozmetikom, ki se je obneslo skozi 35 let. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina. Fl. 3.

Harbina in jo potolkla. Velika kitajska armada je položila orožje in zbežala v gozdove. General Ma je poslal poveljniku japonskih čet odposlanca, ki so prosili za premirje. Med tem sedi v Činčovu »komisija nevtralnih opazovalcev«, ki jo je odposlalo Društvo narodov, in se strašno dolgočasi. Komisija, ki živi na stroške kitajske vlade Čansuljana, je stala dozdej že 30.000 mehiških dolarjev, ne da bi Kitajska od te komisije imela dozdej najmanjše koristi. — Japonska dela na vse kriplje na to, da se proglasi samostojna mandžurska republika in se vršijo že v Mukdenu tozadnevna pogajanja z uglednimi Kitajci iz Mandžurije in z mongolskimi kani ali knezi.

*

Letošnji evharistični kongres. Zadnja leta so se svetovni evharistični kongresi — v počastitev Kristusa v Najsvetejšem zakramentu — vršili v raznih delih sveta: v Rimu, Amsterdamu (Nizozemsko), v Chikagu (Zedinjene države), v Sidneju (Avstralija) in v Kartagi (Severna Afrika). Letos se bo tak kongres vršil v Dublinu, glavnem mestu Irske. Irska je bila radi tega izbrana za kraj, kjer se vrši svetovni evharistični kongres, ker letos obhaja Irska 1500letnico, kar je prišel na Irsko njen krščanski apostol sv. Patrik, ki je tej deželi prinesel luč Kristusove vere. Irska je postala, ko je sama bila pokristjanjena, prava zibelka oznaniteljev vere za druge kraje Evrope in daleč preko evropskih mej. Irci so od nekdaj bili veri in Cerkvi zvesto vdan narod, ki je moral za svojo vero veliko trpeti. Težko je najti narod, ki bi se mogel v tem oziru primerjati z irskim. Njihovo trpljenje je trajalo do sedanjega stoletja, šele zdaj se je usoda irskega naroda spremenila, ko je s politično osamosvojitvijo postal gospodar svoje usode. Vsled tega je katoliški svet z velikim veseljem sprejel vest, da se bode evharistični kongres letos vršil na Irskem. Na tem kongresu bodo sodelovali razni katoliški narodi. Iz Evrope in Amerike je prijavljenih že več tisoč takšnih, ki se bodo udeležili kongresa. Na Irskem računajo na milijon katoliških romarjev iz celega sveta. Narod, ki bo zastopan po večjem številu udeležencev, bo tamkaj imel svoj poseben odsek, kakor n. pr. Poljaki in Čehi. — Kongres se bo vršil v Dublinu od 21. do 26. junija. Za udeležence iz naše države sprejema prijave »Permanentni (stalni) odbor za evharistične kongre-

se« v Zagrebu (Trg kralja Tomislava št. 21). Kdor se želi udeležiti, naj to čim prej javi temu odboru v Zagreb. Obvezne prijave in izplačilo stroškov je treba poslati najkasneje do 1. aprila. Stroški znašajo skupno 7000 Din, kar ni veliko, če se pomisli, da bo potovanje na kongres in s kongresa nazaj in bivanje na kongresu trajalo 18 dni. Odhod iz Zagreba 13. junija, povratek pa 30. junija. Ker ne sme noben katoliški narod manjkati na tem kongresu, je iskreno želeli, da bodo tudi katoličani naše države na njem častno zastopani.

V Španiji goré cerkve. Komunisti in radikalni socialisti še nimajo dovolj. Njihova želja po razbijanju, rušenju in požiganju še ni zadovoljena. Morajo še priti nove žrtve, da se zadosti komunistično-socialističnim načelom. V mestu Bilbao so se vršile borbe med konservativci, ki hočejo avtonomijo severnih španskih pokrajin, in med od komunistov nahujskano množico. Komunisti in anarhisti so množico nahujskali, da se je v neki avtomobilski garaži polastila bencina, ter zažgala neki samostan. Vojaki in orožništvo je množico razgnalo. Duhovi pa se niso pomirili. Pri ponovnih demonstracijah so demonstrantje udrli v prostore katoliškega lista »Adelato«, razbili pohištvo ter stroje in nato poslopje zažgali. V pokrajini Bilbao je razdejanih več cerkva. V Mazar Rochesu so komunisti in radikalni socialisti zanetili ogenj v farjni cerkvi. Polili so glavni oltar z bencinom in ga zažgali. Ljudstvo, ki je prihitelo, je ogenj komaj pogasilo. V St. Cruzu so cerkev zažgali ter je pogorela. V Valenciji so zažgali tri cerkve, ki so pogorele. Vlada je kakor navadno prišla prepozno ter je šele zdaj sklenila, da bo preprečila nadaljne demonstracije. Hude skrbi povzroča vladi vedno bolj se razširjajoči pokret komunistov in radikalnih socialistov, ki že ima revolucionarni značaj. Ta pokret prejema podporo iz inozemstva, osobito iz Rusije. Vlada se čudi, kako je bilo mogoče vtihotapiti zadnji čas toliko orožja v Španijo. Samo v Kataloniji je oboroženih 14.000 delavcev. Proti njim ima vojaštvo in orožništvo veliko posla, da zažge nemire, ki jih nahujskani delavci povzročajo po raznih krajih, zlasti po mestih in industrijskih krajih. Komunisti in radikalni socialisti se bojujejo ne samo proti vladi, marveč tudi proti katoličanom. Sedaj zažgejo kakšno cerkev ali samostan v tem mestu, potem v drugem. V Cadorni so požgali cerkev. V Saragosi so vrgli bombe pred cerkev in nunski samostan. V tem mestu je eksplodirala bomba tudi pred semeniščem ter napravila veliko stvarno škodo. Vlada katoličanov ne ščiti dovolj. Cerkev in njene ustanove naj bi bile tiha žrtev, ki naj bi potolažila revolucionarno razburjene duhove.

Ločitev zakonov v Evropi. V vseh evropskih državah je po svetovni vojni število ločenih zakonov jako narastlo. Na 100.000 prebivalcev se je število ločenih zakonov v razdobju 1913 do 1929 tako-le povečalo: v Nemčiji od 27.9 na 61.6, v Avstriji od 11.4 na 89.6, v Švici od 41 na 67.5, na Finskem od 8.5 na

20.4, na Švedskem od 13.7 na 34.7, na Norveškem od 20.5 na 28.1, na Danskem od 28 na 66, na Angleškem od 1.6 na 8.6, na Škotskem od 5.3 na 10.5, na Nizozemskem od 18.1 na 35.5, v Belgiji od 15.9 na 29.5, na Francoskem od 37.7 na 47.7. V sovjetski Rusiji pa je leta 1922 prišlo na 100.000 prebivalcev 370 ločitev zakonov.

Slep pater. Preteklo leto, in sicer 10. decembra, je obhajal 25letnico svojega mašništva belgijski frančiškanski pater Agnello. Kot duhovnik je bil l. 1914 poklican v vojaško službo. Zadel ga je nesreča, da je bil ranjen ter je oslepel na obeh očesih. Od takrat se je popolnoma posvetil skrbi za slepce. Ustanovil je organizacije za slepce, katere so združene v posebni zvezi. Nešteto dobrot je ta slepi redovnik skazal svojim sotrpinom. Potuje od mesta do mesta, ima pridige in predavanja ter stori vse, kar more, da olajša bol in trpljenje svojih sodrugov v trpljenju.

*

Pod zemljo zasuti.

Zgodovina rudokopnih nesreč je bogata na čudnih rešitvah. Ljudje, katere zasuje v podzemeljskih rovih ali ob pri- liki potresov, kažejo izredno vztrajnost. V grobni temi imajo le eno željo, da bi živeli in se ohranili pri življenju do rešitve. Ker ne vidijo solnca, tudi ne zna- jo, kako dolgo so zakopani. Smisel za čas pri takih ponesrečencih izgine in so po rešitvi presenečeni, ako jim po- vedo, da so bili zasuti po več tednov.

Duh Kalifornije.

Pred leti je zasul potres v Ameriki moža, katerega so imenovali pozneje: »duh Kalifornije«. Čez šest tednov po zasutju je prišel zopet na svetlo. Nikdo ni več upal, da bi še bil zasuti pri živ- ljenju in so tudi ustavili vsa reševalna dela. Kopali so temelje za novo hišo in pri tem delu so naenkrat slišali prav slaboten človeški glas. Kopali so dalje in zadeli na zasutega, ki se je preživ- ljal v kleti od odpadkov in ni mogel stati na nogah. Rešitev tega zasutega je dokaz, kako mogočna je težnja samo ohrane.

Po dveh in treh tednih izkopani.

Pri znanem strahovitem potresu v sicilijanskem mestu Messina so izko- pali zasute in še žive osebe po preteku dveh do treh tednov.

Jamska nesreča na Francoskem.

Največ živih pokopanih so rešili po jamski nesreči pri Courrieres na Fran- coskem. Dne 10. marca 1906 je prišlo v omenjenih rudokopnih jamah do stra- hovite eksplozije, koje žrtev je postalo 1100 delavcev. Tri tedne po eksploziji se je zgodilo nekaj izrednega, kar je vzbudilo največjo pozornost po celem svetu. Ko že niso več mislili na mož- nost rešitve, se je prikazalo na svetlo 13 črnih, suhih in od slabosti opoteka- jočih se postav. Bili so nesrečniki, za- suti 23 dni. Preživljali so se pod zemljo s kruhovimi drobtinami, jedli so še meso poginulega konja in so bili vedno trdno uverjeni, da bodo rešeni. 13 mož

se je zbralo počasi iz vseh mogočih ro- vov. Štiri dni za tem se je prikazal iz rova smrti še en rudar. Životaril je sko- ro štiri tedne sam v temni jami, brez družbe in se nič ni zavedal, kako dolgo je bil živ pokopan. Vzdrževal se je pri zavesti s pomočjo tobaka za njuhanje. Čez nekaj dni je zadel pod zemljo na čudnega tovariša, na konja, ki je tudi še bil ostal pri življenju in mu je kraj- šal samoto. Ko je klical po nesreči na pomoč, se mu je oglasil konj, h katere- mu pa ni mogel, ker je bil ločen od ži- valj s peščenim zidom. Po 4 tednih je postajal glas konja vedno slabotnejši. Ko so se po rešitvi rudarja dokopali še do konja, je že bil ta poginil od lakote.

*

Kap je zadel smrtno pri prenašanju premoga dne 20. januarja v Maistrovi ulici v Mariboru delavca Matijo Krivca iz Orehove vasi pri Slivnici.

Padel iz avtomobila in se poškodoval nevarno. Pri Veliki Nedelji je padel na ostrem ovinku iz avtomobila maribor- ski trgovec Alojzij Usar in dobil težje notranje poškodbe ter pretres možga- nov.

Zaklan. Iz Gornje Bistrice na Cigonco pri Slov. Bistrici se je priženil M. Pri- stovšek in si je moral kupiti na dan po- roke vstop v Cigonco z mitnino. Fantje so bili za lahko dobljeni denar, pa so prišli ženinovi tovariši iz Gornje Bistri- ce, da bi mu zapeli v slovo. Med obema skupinama mladih ljudi je prišlo dva- krat do prepira in pri drugem prereka- nju je zasadi eden od fantov Štefanu Šternu iz Gornje Bistrice nož v vrat, da je umrl pol ure zatem.

Gospodarsko poslopje je pogorelo v noči od 19. na 20. januarja posestniku Francu Flisarju v Ivanjcih pri Gornji Radgoni. Prizadeti je bil zavarovan le malenkostno.

80letna starica — požigalka. Dne 30. oktobra 1931 so se sprle ženske med se- boj v Šalovcih pri Središču na domu Ja- neza Žitka. 80letna Ana Lepoša je ime- la pri omenjenem kot vnuku svoj pre- vžitek, a je bil na dnevnem redu prepir med materjo Janeza, Rožalijo Lepoša, in Janezovo ženo Etelko ter prevžitka- rico. Omenjenega dne je starica po pre- piru zažgala vnuku gospodarsko poslo- pje in povzročila škodo nad 20.000 Din. Mariborski senat je obsodil 80letno po- žigalko dne 19. januarja na 6 mesecev strogega zapora, pogojno na pet let ječe in na povračilo prizadete škode 21 ti- soč Din.

Ogenj. V noči ne 17. januarja je uni- čil ogenj pri Novi cerkvi v Halozah po- sestniku Francu Mercu gospodarsko poslopje ter svinjak. Pogorelec je na zi- mo hudo udarjen, ker niti zavarovan ni bil.

Občutna nesreča siromaka. Mali po- sestnik Jernej Šumečnik v Družmirju pri Šoštanju ima 11 otrok in med temi tudi 3letnega, duševno zaostalega

Marka, ki je spal v hlevu. Dne 17. t. m. v noči so začuli domači iz hleva muka- nje. Ko so pribrezli pogledat, so našli Markovo posteljo v objemu ognja, dve kravi sta že bili zadušeni, telica je po- ginila nekoliko pozneje in še 9 kur. — Marka so komaj obudili iz omotice, pa ni znal povedati, kako je nastal ogenj.

Ogenj je uničil stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem vred tesarju Francu Podstenšku, po domače Repe- cu, na Lomu pri Šoštanju. Škoda je ve- lika, zavarovalnina malenkostna.

Hitro izsleden tat. Dne 15. januarja je bila v Celju v krčmi na Ljubljanski ce- sti ukradena listnica s 500 Din delavcu Pavlu Vrhovšku. Policija je kmalu iz- sledila uzmoviča v osebi nekega 22let- nega brezposelnega delavca.

Nogo je zmečkal stroj dne 19. t. m. v rovu v Zabukovci pri Celju 36letnemu rudarju Karlu Golčevšku.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V Levcu pri Celju je pogorelo gospodar- sko poslopje posestnika Kavalarja. Po- leg sena in slame je uničil ogenj tudi poljedelske stroje in znaša škoda kro- g 50.000 Din.

Ubit v fantovskem pretepu. V krčmi vasi Križ pri Gornjem gradu so se ste- pli fantje in ubili s koli 26letnega po- sestniškega sina Franca Natlačena.

Zastrupljenju krvi je podlegel v Tr- bovljah ponesrečeni rudar Franc Eber- linc. O umrlem smo že poročali, da ga je zagrabilo na Kraljevo pri mazanju tečajev jermenje in ga potisnilo me- kolosa.

Neznanega utopljenca so potegnili iz Savinje pri vasi Jagoče blizu Laškega.

Hlev zgorel. V Trnju pri Brežicah uničil ogenj hlev posestnika po doma- ču Vogleza. Žrtev požara so postale tue tri kobile in dve kravi. Obstoja san- požiga.

Hiša je pogorela posestniku Zeliču Šmarju pri Sevnici. V hiši je bilo po- isto streho dvoje stanovanj ter hlev. Ka- ko je nastal požar, še ni dognano. Go- reti je začelo v shrambi za krmo. Doma- či so rešili vse pohištvo in živino, a sta- novajska hiša je pogorela.

Vlom. V Domžalah na Kranjskem j neznanec v noči vlomil v urarsko trgo- vino ter delavnico Ivana Zlebnika te- odnesel precej zlatnine.

Neznani obešenec na pogorišču. V Kozarjih nad Vičem na Kranjskem j pogorel zadnje dni kozolec posestnik- Antona Dolinčja. Gasilci so zadelj na največje začudenje na sredini pogori- šča na zoglenelo truplo mladega obe- senca.

Hlad je ubil d. 19. januarja posest- nika Janeza Rožiča iz Loke pri Črnom- lju v Beli Krajini.

Življenjsko nevarno je poškodoval transmisijsko jermenje 20letnega, de- lavca Vida Glušiča, ki je bil uslužben- pri Aberšku v Ljubljani.

Kdor potrebuje okropčila, posebno kadar je zaposlen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jačanjem mišic in kit, kakor tudi s pospešenjem krvnega toka s Fellerjevim El- safluidom, tem proizkušenim domačim sred- stvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna ste- klenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eu-